



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه :

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع:

**بررسی جریان بزاق تحریک نشده و سمیتوم های دهانی
زنان در دوره منوپوز**

استاد راهنما :

سرکار خانم دکتر کتایون برهان مجابی

نگارش :

مهسا اصفهانی

سال تحصیلی ۸۴-۸۳

شماره پایان نامه: ۲۵۱

چکیده

پیش زمینه: بزاق ماده مترشح از غدد بزاقی اصلی و فرعی در حفره دهان است که نقش مهمی در برقراری سلامت دهانی ایفا می کند به طوریکه کاهش عملکرد آن، بافت های دهانی و عملکرد آنها را به مخاطره می اندازد. منوپوز، پدیده ای طبیعی و بخشی از روند نرمال افزایش سن است که به صورت قطع دائمی قاعدگی، به دنبال قطع عملکرد تخمدان تعریف می شود.

هدف: بررسی جریان بزاق تحریک نشده و سمپتوم های دهانی در افراد منوپوز مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی ۲۰۰ نمونه شامل ۱۰۰ نفر زن منوپوز (گروه مورد) و ۱۰۰ نفر مرد هم سن آنها (گروه شاهد) که بیماری سیستمیک و مصرف دارو نداشتند انتخاب شدند. جریان بزاق تحریک نشده به روش Spitting و برحسب میلی لیتر بر دقیقه اندازه گیری شد و شیوع سمپتوم های دهانی از طریق تکمیل فرم پرسش نامه ارزیابی گردید. نتایج بدست آمده توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها: میانگین جریان بزاق تحریک نشده در گروه مورد $0/127 \text{ ml/min}$

($sd = 5/732$) و در گروه شاهد $0/214 \text{ ml/min}$ ($sd = 0/105$) بود. شیوع سمپتوم

خشکی دهان ۵۰٪ در مقابل ۳۲٪، اشکال در بلع غذاهای خشک ۳۱٪ در مقابل ۸٪، حس

سوزش در مخاط دهان ۳٪ در مقابل ۰٪، کاهش حس چشایی ۴٪ در مقابل ۲٪ و

احساس طعم تلخ یا فلزی ۱۶٪ در مقابل ۸٪ بدست آمد.

نتیجه گیری: تفاوت میانگین جریان بزاق تحریک نشده و همچنین سمپتوم های دهانی در بین گروه مورد و شاهد از لحاظ آماری معنی دار بود ($P < 0/05$) و نتیجه گیری شد که کاهش بزاق تحریک نشده و همچنین شیوع بالاتر سمپتوم های دهانی در دوره منوپوز ممکن است با تغییرات هورمونی در این دوره، ارتباط داشته باشد.

کلمات کلیدی:

منوپوز، جریان بزاق تحریک نشده، سمپتوم های دهانی، سالمند

Abstract:

Background: Saliva is the product of the major and minor salivary gland dispersed throughout the oral cavity, it plays an essential role in maintaining oral health. Alteration in salivary function may leads to compromise oral tissues and functions. Menopause, defined as the permanent cessation of menses that occurs after the cessation of ovarian function is a normal event rather than a period of time.

Objective : Evaluation of un-stimulated salivary flow rate and oral symptoms in menopausal women

Methods: In this analytic- descriptive study , we select 200 individuals including of 100 menopausal women (case group) and 100 men in the same age range of them (control group), none of them have systemic disease and/or receive medical treatment . Un- stimulated salivary flow rate was measured by method of spitting and the prevalance of oral symptoms was evaluated by filling a questioneer form. Finding was analyzed by spss soft ware.

Findings: The average of un- stimulated salivary flow rate was 0.127 ml/min (sd = 0.0573) in women and was 0.214 ml/min (sd= 0.105) in men. The prevalence of xerostomia was 50% vs 32%, problem in swallowing of dry foods 31% vs 8% , burning sensation in oral mucosa 3% vs 0%, reduction in taste 4% vs 2% and bitter or metallic tastes 16%vs 8% . There was a

significant difference in volume of salivary flow rate and the prevalence of oral symptoms between the two groups. (p value < 0.05) .

Conclusion : decrease of salivary flow rate and highly prevalence of oral symptoms in menopausal women , may be related to hormonal alteration that occurs in this period.

Key words: menopause , salivary flow rate , elderly , oral symptom